

Arvuti ja IKT kasutamise alused

Sissejuhatus

See brošüür, mida sa loed,

on osa brošüüride sarjast.

Brošüüride sari õpetab,

kuidas kasutada arvutit ja internetti.

Brošüürid on kirjutatud

lihtsalt loetavas ja arusaadavas keeles.

Iga brošüür on erineva teema kohta.

Brošüüride sarja kõik teemad:

- 1. Arvuti sisse ja välja lülitamine
- Hiir ja klaviatuur
- 2. Töölaud: failide liigutamine,

kaustade loomine ja kustutamine

- 3. Juurdepääsetavuse tööriistad
- Klaviatuuri kiirkäsklused
- 4. Mälupulk
- 5. Microsoft Word
- 6. Videoredaktor
- 7. Ohutus internetis

- 8. Google Chrome
- 9. Google Maps
- 10. YouTube
- 11. Gmail
- 12. Facebook ja Messenger
- 13. Pixlr X
- 14. Curriculum Vitae Europass

Brošüüride sarja on kirjutanud eksperdid

7-st organisatsioonist.

Need 7 organisatsiooni on:

Associazione Uniamoci Onlus Itaaliast

Asociacija "Aktyvus Jaunimas"

Leedust

Centro Social e Paroquial Santos Martires

Portugalist

Tallinna Tugikeskus Juks Eestist

IES El Greco Hispaaniast

Towarzystwo Wspierania Inicjatyw

Spolecznych Alpi Poolast

Università Degli Studi Di Catania Itaaliast

Projekti kohta leiad rohkem lihtsalt loetavat ja arusaadavat infot sellelt veebilehelt:

https://accessibleinformationmaterial.blogspot.com/

Brošüüride sari on loodud

Erasmus+ projekti tulemusel.

Selle Erasmus+ projekti nimi on

Accessible Information Material.

SÕNAVARA

Erasmus+ on Euroopa Liidu programm,

mis rahastab erinevaid projekte.

Pixlr X

Sissejuhatus

Fotode töötlemine on piltide muutmine.

Veebipõhine fotode töötlemine laseb sul muuta pilte internetis.

Töötlemise jaoks saad kasutada brauserit ehk veebilehitsejat.

Sul ei pea olema selle jaoks arvutis mõni eriline programm.

Selles peatükis õpid kasutama

veebipõhist fotode töötlemise programmi Pixlr X.

Pixlr X on Pixlr'i lihtsam versioon.

Selline on Pixlr X'i logo:

PixIr X'iga kasutamisega alustamine

- Ava brauser, näiteks Google Chrome.

- Kirjuta aadressribale **pixlr.com/x** ja vajuta klahvi **Enter**.

Nii jõuad Pixlr X'i kodulehele.

PixIr X lehe kasutamine eesti keeles

Pixlri keelte valikus puudub eesti keel.

Kui soovid kasutada eesti keelt,

võid kasutada Google'i tõlke võimalust.

Selleks klõpsa Google'i tõlke logol,

mis asub aadressiribal.

Muu keele valimine

- Liigu kursoriga rohelisele nupule.

Roheline nupp asub veebilehe üleval paremas nurgas.

- Klõpsa avanenud menüüs sinule sobival keelel.

Tööriistade kast ja juhised on nüüd sulle sobivas muus keeles.

Pildi avamine

Esmalt tee kindlaks, kus kohas sinu arvutis asub pilt,

mida tahad muuta.

- Klõpsa sinisel nupul

AVA PILT.

- Vali pilt,

mida soovid muuta.

- Klõpsa Ava.

Fototöötlus ja mallide kujundaja Tere tulemast Pixlri tasuta kaasaegsesse fototöötlusprogrammi. Alustage redigeerimist, klöpsates nupul Ava foto, lohistades faili, tilkige fail, kleepige õikelauale (ctrl + v) või valige üks meie alltoodud eelnevalt valmistatud mallidest AVA PILT Looge uus või laadige URL

Kui sinu valitud pilt on liiga suur,

avaneb aken Pildi suuruse muutmine eelnevalt.

- Vali üks suuruse muutmise võimalustest.

Vaikimisi pakutud Full HD sobib hästi.

- Klõpsa RAKENDA.

Nüüd on sul tööala.

Tööriistade riba

Lehe vasakul küljel näed tööriistade riba.

Tööriistade riba on erinevate tööriistade menüü.

Igal tööriistal on oma eriline nupp: ikoon.

Libista kursoriga üle ikooni,

et näha selle tööriista nime.

Kui klõpsad kindlale ikoonile,

näed rohkem selle tööriista võimalusi.

Lehe all näed nelja nuppu.

VÕTA - Kui soovid tagasi võtta oma viimase tegevuse,

klõpsa sellel nupul:

UUESTI TAGASI - Kui soovid tagasi võtta oma viimase VÕTA,

klõpsa sellel nupul:

🗢 UUESTI TAGASI

SULGE - Kui soovid pildi sulgeda ilma tehtud muudatusteta,

klõpsa sellel nupul:

SULGE

SALVESTADA - Kui soovid salvestada tehtud muudatused,

klõpsa sellel nupul:

SALVESTA

Kärpimine ja pööramine

Kui soovid oma pilti kärpida või pöörata,

klõpsa nupul **KÄRPIMINE JA PÖÖRAMINE**.

Selle nupuga saad pilti ka klappida ehk panna peegelpilti.

Kui kärbid oma pilti, siis lõikad sellelt soovimatu osa ära.

Kui pöörad oma pilti, siis keerad seda paremale või vasakule,

nii et selle esikülg on sinu poole.

Kui klapid oma pilti, siis keerad seda ringi nii,

et pilt on peegelpildis.

Pildi kärpimine

- Ava pilt.

- Klõpsa nupul **KÄRPIMINE JA PÖÖRAMINE**.

- Vali ala, mida soovid alles jätta.

Selleks liiguta kursoriga pildi külgedes olevaid valgeid tähiseid.

- Ära lõigatakse see osa pildist, mis on väljaspool valitud ala.
- Klõpsa RAKENDA, et pilti kärpida.
- Klõpsa TÜHISTA, kui siiski ei soovi pilti kärpida.

Pildi sirgendamine

Kasuta sirgendamise tööriista, kui silmapiir on viltu

ja soovid seda tasakaalu viia.

- Ava pilt.
- Klõpsa nupul **KÄRPIMINE JA PÖÖRAMINE**.

- Klõpsa sirgendamise tööriistal, et muuta see aktiivseks.

- Liiguta kursoriga liugribal olevat mummu,

kuni silmapiir on sirge.

- Klõpsa RAKENDA, et sirgendada oma pilti.
- Klõpsa TÜHISTA, kui siiski ei soovi pilti sirgendada.

Pildi pööramine või klappimine ehk peegeldamine

- Ava pilt.
- Klõpsa nupul **KÄRPIMINE JA PÖÖRAMINE**.

ቲ

Avaneb tööriistade menüü.

- Vali kuidas soovid pöörata

või peegeldada oma pilti.

- Klõpsa valitud nupul.

Muudatus toimub koheselt.

- Klõpsa sellele nupule, et pilti pöörata vasakule.
- Klõpsa sellele nupule, et pilti pöörata paremale.

- Klõpsa sellele nupule,

et pilti peegeldada horisontaalselt.

- Klõpsa sellele nupule,

et pilti peegeldada vertikaalselt.

- Klõpsa RAKENDA, et pilti ümber pöörata või peegeldada.
- Klõpsa TÜHISTA, kui siiski ei soovi pilti

ümber pöörata või peegeldada.

Kohanda ja filtreeri

Kasuta seda tööriista siis,

kui soovid muuta oma pildil värve või valgust.

Siin on näide pildist enne ja pärast

valguse ning värvi kohandamist ehk muudatuste tegemist.

KOHANDA JA FILTREERI tööriista kasutamine

- Ava pilt.
- Klõpsa nupul **KOHANDA JA FILTEREERI**.

-8-

____0-

Menüü ülemises osas on kolm nuppu:

- Klõpsa nupul Automaatne,

et Pixlr teeks ise pildile parandused.

- Klõpsa nupul **B&W**,

et muuta oma pilt must-valgeks.

- Klõpsa nupul **Pop**,

et muuta oma pildil olevad värvid erksamaks.

Menüüs näed mitmeid nuppe väikese noole ja kirjaga.

- Klõpsa nendel nuppudel, et näha kõiki muudatuste võimalusi.
- Liiguta kursoriga liugribal asuvat mummu, et teha muudatusi.

- Klõpsa RAKENDA, et lisada pildile tehtud muudatused.
- Klõpsa TÜHISTA, kui sa soovi pildile teha muudatusi.

Siin on näide pildist, millele alles tehakse muudatusi.

Nupu Värv all asuvate liugribade tähendused

Kui klõpsad nupul Värv, siis ilmuvad liugribad.

Neid liugribu saad kasutada pildil olevate värvide muutmiseks:

Vibratsioon - kasuta seda, kui soovid vähendada

või suurendada oma pildi tuhmide värvide tugevust.

Küllastus - kasuta seda, kui soovid vähendada

või suurendada oma pildi kõikide värvide tugevust.

Siin on näide, kuidas vibratsiooni ja küllastuse suurendamine muudab pildi välimust.

Temperatuur - kasuta seda, kui soovid muuta oma pildi muljet külmemaks (sinisem) või soojemaks (kollasem).

Siin on näide, kuidas pildi temperatuuri väärtuse vähendamine

või suurendamine muudab pildi välimust.

Toon - kasuta seda, kui soovid muuta oma pilti

rohkem roheliseks või rohkem punaseks.

Siin on näide, kuidas pildi tooni väärtuse vähendamine

või suurendamine muudab pildi välimust.

Värvitoon - kasuta seda, kui soovid vahetada

pildi tegelikke värvitoone hoopis teise tooni vastu.

Siin on näide, kuidas pildi värvitooni väärtuse vähendamine

või suurendamine muudab pildi välimust.

Nupu Valgus all asuvate liugribade tähendused

Kui klõpsad nupul Valgus, siis ilmuvad liugribad,

mida saad kasutada pildi valguse ja heleduse muutmiseks.

Rohkem kasutatavate liugribade selgitus:

Heledus - kasuta seda, kui soovid suurendada või vähendada keskmiste toonide heledust.

Keskmised toonid on värvid, mis pole ei heledad ega tumedad.

Kokkupuude - kasuta seda, kui soovid suurendada

või vähendada kõikide värvide heledust.

See on tuntud ka kui säri.

Kontrast - kasuta seda, kui soovid suurendada

heledate ja tumedate värvide erinevust.

Siin on näide, kuidas pildi heleduse, kokkupuute ja kontrasti

suurendamine muudab pildi välimust.

Mõju

Võid kasutada ka mõju efekte ehk filtreid.

Filtrid ehk mõju efektid on juba ette valmistatud.

Nendega saad muuta oma pildi välimust ja tunnetust.

MÕJU tööriista kasutamine

- Ava pilt.
- Klõpsa nupul **MÕJU**.

- Näed nüüd erinevaid filtrite rühmi.

- Klõpsa efektide rühma pildil, et näha erinevaid efekte.
- Klõpsa efekti pildil, et näha selle eelvaadet.

Eelvaade näitab, kuidas see efekt muudab pilti.

Efekti pildi all on liugriba.

Liugriba aitab sul määrata, kui palju efekt mõjutab sinu pilti.

- Efekti mõju muutmiseks liiguta liugribal olevat mummu.

- Klõpsa RAKENDA, et lisada pildile efekt.
- Klõpsa TÜHISTA, kui siiski ei soovi lisada pildile efekti.

Teksti lisamine

Pildile teksti lisamiseks kasuta teksti tööriista.

Teksti tööriista kasutamine:

- Ava pilt.
- Klõpsa nupul LISAGE TEKST.

- Klõpsa alal Lisage uus tekst.

Tööriistade kasti tekib uus menüü ja sinu pildile teksti ala.

- Liiguta kursoriga teksti ala soovitud asukohta.

Kirjuta oma tekst kasti **Tekst**,
kastis oleva teksti asemele.

Klõpsa kasti Font,
et valida sobiv font ehk kirjatüüp.

- Klõpsa kasti Täitke,

et valida sobiv teksti värv.

Klõpsa valge värviga täidetud ristikülikul,

et ilmuks värvipalett.

Võid kasutada värvi valimiseks liugriba

või valida sobiv värv paletilt.

Klõpsa värvil, mida soovid kasutada.

Teksti värv muutub koheselt.

Täitke	×
GRADIENT	MUSTER
anan panangan	
	0
	0
	/
annan ann an	manana
	Täitke GRADIENT

- Teksti suurust saad muuta,

kui kasutad liugriba Suurus.

- Vali joondus.

Selleks klõpsa joonduse tööriistadel.

- Sa võid teksti lisamise ka tühistada.

Klõpsa selleks PRÜGIKASTI ikoonil.

PRÜGIKASTI ikoon asub

teksti tööriistade kasti ülemises osas.

- Teksti alles jätmiseks klõpsa nupul SULGE.

See asub Teksti tööriistade kasti alumises osas.

Siin on näide pildist, millele alles lisatakse teksti.

Salvestamine ja alla laadimine

Kui sa tahad, et sinu muudetud pilt jääks sulle alles,

pead selle salvestama ja alla laadima.

- Klõpsa nupul SALVESTA.

Avaneb aken.

Reklaam eemaldati. Üksikasjad

- Kui soovid, võid muuta faili nime.

- Vali faili tüüp.

Pakutud JPG tüüp sobib hästi.

Vali KÕRGE kvaliteet,
et hoida oma pilt selge ja tervav.

- Klõpsa nupul LAE ALLA.

Avaneb aken.

See annab teada,

millal pilt on alla laetud.

Sinu pilt on nüüd salvestatud arvutisse,

allalaaditud failide kausta.

Selle kausta nimi on tavaliselt Allalaaditud failid.

- Klõpsa nupul SULGE, et sulgeda aken.
- Klõpsa nupul X, et sulgeda Pixlr X.

Arvuti ja IKT kasutamise alused

Lihtsas keeles teksti autorid: Eleonora Di Liberto, Cátia Brôco, Julián Antonio Díaz-Toledo Gómez, Mª Sagrario López Sánchez, Mª Rosa Sánchez López Guerrero, Veronika Juknevičienė, Živilė Paulauskaitė, Roberta Piazza, Valentina Perciavalle, Simona Rizzari, Anna Krasnowska, Malle Oberpal, Kaja Vaabel.

Kujundajad: Martina Di Liberto, Sandra Belchior, Julián Antonio Díaz-Toledo Gómez, Tomaš Karnecki, Simona Rizzari, Piotr Grzegorz Bendiuk, Malle Oberpal, Kaja Vaabel.

Selle lihtsas keeles teksti kontroll-lugemise tegi: M. Vanaselja.

Sissejuhatuse illustratsioonid: https://pixabay.com

https://accessibleinformationmaterial.blogspot.com

Kaasrahastas Euroopa Liidu programm "Erasmus+"

"Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest."